

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА ЕМОЦІЙНА СФЕРА ЖІНКИ В ПІСЛЯПОЛОГОВИЙ ПЕРІОД

Галицька М. В.

аспірант кафедри соціальної допомоги та практичної психології

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Актуальність дослідження обумовлена соціально-демографічною проблемою, що гостро стоїть перед суспільством. Для забезпечення демографічного зростання необхідно не тільки бажання у жінки народити і виховати дитину, але і забезпечення її психічного благополуччя, особливо - в післяпологовому періоді. Психологічного комфорту жінки можуть перешкоджати різні труднощі, характерні для даного періоду.

У медичній та психологічній літературі не приділяється значна увага визначенню впливу заходів психопрофілактики, психотерапії та психокорекції сім'ї в період вагітності на психоемоційний стан матерів післяпологового періоду та успішність адаптації системи «мати-дитина». У медичній психології недостатньо вивчено вплив психологічних чинників на виникнення і прояв тривожних і депресивних симптомів у матерів немовлят.

У світлі вищесказаного ми вивчали вплив індивідуальних типологічних особливостей, а так само зовнішніх об'єктивних факторів на вплив емоційної сфери жінок в післяпологовому періоді.

Дослідницька гіпотеза полягала в тому, що на емоційну сферу жінок, які прагнуть народити дитину, соціально-демографічні чинники впливають більше ніж індивідуально-психологічні.

Дослідження проводилося на базі Дитячої міської поліклініки №4, м Одеси, методом випадкової вибірки, на добровільних засадах. В дослідженні прийняли участь жінки, що народили дитину та жінки, що ще не народжували.

За результатами роботи було зроблено висновки про те, що:

- Народження дитини не надає значущого впливу на: рівень суб'єктивного відчуття фізичного благополуччя, так само народження дитини не здатне змінити самооцінку жінки по відношенню до своєї зовнішньої привабливості, соціальне середовище обох груп досить сильно насичено сварками і міжособистісними конфліктами, матеріально-економічним фактором, спілкуванням з друзями.

- Порівняльний аналіз в підвибірках жінок, що народжували і жінок, що ще не народжували дитину за критерієм «Бажання народити ще дитину» показав, що більшість жінок в обох групах мають бажання народити дитину. Народження дитини сприяє тому, що жінки прагнуть завести ще одну дитину. Тобто, при появі у жінки першої дитини суб'єктивне планування завести наступну знаходиться приблизно на такому ж рівні, як і у жінок, які ще не народжували дитину.

- Фактори суттєво впливають на зміну звичного ходу життя жінок: значна нестача вільного часу, прогулянки з дитиною сприяють тому, що молоді матері починають більше часу проводити на свіжому повітрі.

- Середня тривалість сну у переважної більшості жінок, які ще не народили, складає 7-9 годин. Тоді як у значної частки жінок, які стали матерями, сон складає всього лише 4-6 годин. Відмінності між даними групами, однак, не є статистично значущими - їх можна розглядати як тенденцію, яка потребує подальшої перевірки на ширшій вибірці.

- Рівень екстраверсії був вище у підвибірці жінок, які народили в порівнянні з жінками, які ще не народили дитину. Відповідно рівень інтроверсії був вище в підвибірці жінок, які ще не народили в порівнянні з жінками, що вже народили дитину. Таким чином, для матерів з дітьми більш характерні багатство і яскравість емоційних проявів, природність і невимушеність поведінки, готовність до співпраці, чуйне, уважне ставлення до людей, доброта, м'якосердя.

- Жінки, які народили дитину, більш схильні, відчувати фізіологічний дискомфорт і проявляти реакції соматизації тривоги. З іншого боку вони більш активно включаються в соціальне середовище, відчують надії, впевненість у перспективах.

- Між двома групами існують відмінності лише за двома параметрами: ставлення до батьків і ставлення до агресії. Переважна більшість жінок, які народили позитивно ставиться до своїх батьків, тоді як серед жінок контрольної групи частка таких випробуваних становить менше половини. У матерів з немовлятами прояв емоції злості більшою мірою санкціоновано свідомістю, оскільки для них перший рік догляду за дитиною пов'язаний з істотною емоційною напругою.

ЛІТЕРАТУРА

Скобло Г.В., Дубовик О.Ю. Система «мать — дитя» в раннем возрасте как объект психопрофилактики // Социальная и клиническая психиатрия, 1992, № 2, с. 75 – 78.

Службы психического здоровья в раннем развитии ребенка. Тез. докл. регион, междун. междисц. конф. 30 мая — 2 июня 1995, М., 1995.